

ECHT GOUD, ECHT ZILVER ?

Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en de handelingen betreffende het waarborgen van (platina), gouden en zilveren werken over de periode 1940 - 1995.

PIVOT-rapport nr. 36

Dit rapport is een gezamenlijke uitgave van het Ministerie van Financiën & de Rijksarchiefdienst/PIVOT
Ministerie van OCenW
's-Gravenhage, 1996

Tekst: drs. G. Beks
Vormgeving: Rijksarchiefdienst/PIVOT
Illustraties: W.D. Küller
Druk: Drukkerij Enroprint BV

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Echt goud, echt zilver ?

Echt goud, echt zilver ?; rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en de handelingen betreffende het waarborgen van (platina), gouden en zilveren werken over de periode 1940 - 1995/ [samenst. drs. G. Beks; ill. W.D. Küller].-Den Haag: Rijksarchiefdienst/PIVOT, Ministerie van Financiën, Ministerie van OCenW. - ill. (PIVOT-rapporten, ISSN 0928-0448; nr.36) Met lit. opg.

ISBN 90-74442-39-0

Trefw.: Waarborgkantoren; Nederland; belastinggeschiedenis; geschiedenis; 1940-1995

Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksarchiefdienst/PIVOT.

Inhoudsopgave

1.	Verantwoording	1
1.1	Inleiding	
2.	Afbakening van het beleidsterrein	2
3.	De organisatie van het ministerie van Financiën	3
4.	Actorenoverzicht	4
5.	Historisch overzicht van de belangrijkste wet- en regelgeving	5
6.	Taak van de Dienst van de Waarborg (waarborgkantoren)	10
7.	Overzicht van de belangrijkste wet- en regelgeving	11
8.1	Handelingen	12
8.2	Handelingenlijst	
	Geraadpleegde archieven en literatuur	28
	Noten	29

PROJECT INVOERING VERKORTING OVERBRENGINGSTERMIJN

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een project-organisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, hij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheidshandelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar, waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie, op basis van deze doelstelling, bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou *moeten* zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure 'Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (PIVOT-brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:
 - de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
 - de overheidsorganen en overige actoren;

- de onderlinge relaties tussen de actoren;
 - de beleidsinstrumenten;
 - een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.
2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:
- de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
 - de grondslag (bron) van elke handeling;
 - het produkt van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een produkt, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen - in en buiten de overheid - op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'Actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als "een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein". Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan "organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend". Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het "basis selectiedocument" (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst gezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overge-

bracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp-selectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overbrenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan, teneinde het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijkarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995.

1. Verantwoording

1.1 Inleiding

Dit rapport is het resultaat van een institutioneel onderzoek naar wet- en regelgeving, koninklijke besluiten, algemene maatregelen van bestuur, ministeriële regelingen, beleidsnotities, en literatuur op het beleidsterrein van de rijksoverheid inzake de waarborg en de belasting van de gouden en zilveren werken in de periode 1940 - 1995. Het onderzoek werd verricht bij het ministerie van Financiën en vond plaats in de maand juli 1995.

Het doel van dit rapport is een instrument te bieden dat leidt tot onder meer het formuleren van selectiecriteria ten aanzien van de handelingen van de minister van Financiën en andere actoren op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen over de periode 1940 - 1995. Gezien het specifieke karakter van de waarborginstelling en de belasting van de gouden en zilveren werken is gekozen voor een afzonderlijk onderzoek naar de taken en handelingen welke hierop betrekking hebben.

De selectie-keuzes worden neergelegd in een zgn. "Basis Selectie Document" (BSD) dat de handelingen, die in dit rapport zijn opgenomen, verdeelt in te bewaren, dat wil zeggen aan het Algemeen Rijksarchief over te dragen (neerslag van) handelingen en daarnaast in op termijn te vernietigen (neerslag van) handelingen. Deze laatste categorie van handelingen wordt bovendien voorzien van een vernietigingstermijn.

Het rapport is als volgt ingedeeld: in hoofdstuk 2 wordt het beleidsterrein afgebakend en de gehanteerde begrippen gedefinieerd. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de organisatie van het ministerie van Financiën waarbij de nadruk ligt op de plaats van directies c.q. afdelingen betreffende invoerrechten en accijnsaangelegenheden en de plaats van de waarborgkantoren daarbinnen. Het vierde hoofdstuk geeft een overzicht van de actoren welke op het onderhavige beleidsterrein actief zijn (waren). Hoofdstuk 5 beschrijft de historische ontwikkeling van de wet- en regelgeving op het terrein van de douane en accijnzen. De taak van de Dienst van de Waarborg wordt in hoofdstuk 6 beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 7 een overzicht gegeven van de belangrijkste wet- en regelgeving, gevolgd door de handelingen welke verricht worden (werden) door de diverse actoren (hoofdstuk 8). Het rapport wordt afgesloten met een overzicht van de geraadpleegde archieven en literatuur.

2. Afbakening van het beleidsterrein

Op grond van de Grondwet en de artikelen 1 en 2 van de Algemene wet over de heffing der rechten van in-, uit- en doorvoer uit 1822 was de minister van Financiën bevoegd tot het (mede-) voorbereiden, wijzigen, en intrekken van het tarief van rechten op in-, uit- en doorvoer en van (bijzondere) wetten van accijnzen.¹ Zo kwam op grond hiervan in 1852 de eerste Waarborgwet tot stand. Onder waarborgen wordt verstaan "de aangeboden werken op hun gehalte aan (platina) goud en zilver keuren en van stempelmerken voorzien." Dit wordt gedaan door ambtenaren welke in dienst zijn van de zgn. waarborgkantoren.

De begrippen invoerrechten en accijnzen zijn in het rapport als volgt gedefinieerd. Invoerrechten zijn belastingen welke ter zake van de invoer van goederen worden geheven, terwijl onder accijnzen wordt verstaan: de "belastingen op het verbruik van bepaalde goederen."

De bemoeienis van de Rijksoverheid met het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen was driedelig, te weten:

1. de heffing van de invoerrechten van ingevoerde goederen,
2. de heffing van accijnzen van ingevoerde, en in Nederland vervaardigde goederen,
3. het verkrijgen van afschrijving of teruggaaf van belasting.

Hiertoe behoorden ook de invoerrechten op gouden en zilveren werken als ook de zogenaamde Waarborgbelasting en het essaailoon.²

Binnen het ministerie van Financiën waren de afdeling Invoerrechten en de afdeling Accijnzen o.a. belast met het waarborgen van gouden en zilveren werken.

Het bureau Verificatie van de afdeling Accijnzen had tot taak het verifiëren, opnemen, en sluiten van de rekeningen, registers en schrifturen met betrekking tot het beheer van de directe belastingen, de invoerrechten en accijnzen en van de waarborg en de belasting van de gouden en zilveren werken. In dit rapport zijn slechts de handelingen opgenomen welke betrekking hebben op het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken.

3. De organisatie van het ministerie van Financiën.

Er zijn binnen het ministerie vier Directoraten-Generaal te onderscheiden, die verantwoordelijk zijn voor een beleidsterrein, te weten:

1. De Generale Thesaurie;
2. Het Directoraat-Generaal van de Rijksbegroting;
3. Het Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken;
4. Het Directoraat-Generaal der Belastingen.

Het ministerie van Financiën kende in 1940 een aantal afdelingen, zoals de Afdeling Kabinet en Secretarie, de administratie der Generale Thesaurie en de administratie der belastingen. Onder deze laatste afdeling ressorteerden de afdelingen en bureaus die belast waren met de Waarborg.

Organisatie van de Administratie der Belastingen van het ministerie van Financiën, 1940 - 1947

ADMINISTRATIE DER
BELASTINGEN

AFDELING PERSO-
NEEL VAN DE BE-
LASTINGDIENST

AFDELING DIRECTE
BELASTINGEN

AFDELING INDIRECTE
BELASTINGEN

AFDELING ORGANI-
SATIE VAN DE
BELASTINGDIENST

AFDELING INVOER-
RECHTEN

AFDELING
ACCIJNZEN

Bureau
Invoerrechten

Bureau
Accijnzen

BELASTING-
DIENST

Bureau
Verificatie

Bureau
Contentieus

Ontvang-
kantoren

Waarborg-
kantoren

Het bureau Verificatie had tot taak het verifiëren, opnemen en sluiten van de rekeningen, registers en schrifturen met betrekking tot het beheer van de directe belastingen, de invoerrechten en accijnzen en van de waarborg en de belasting van de gouden en zilveren werken.³ Het bureau Accijnzen was belast met de uitvoering van wetgeving betreffende de accijnzen op suiker, wijn, gedistilleerd, zout, bier, geslacht en tabak, en in-, uit- en doorvoer van accijnsgoederen, omzetbelasting, rijwielbelasting, recht op de mijnen, zekerheidsstelling voor accijns, omzetbelasting of invoerrechten, waarborg en belasting van de gouden en zilveren werken. In 1958 werd de Administratie der Belastingen gewijzigd in het Directoraat-Generaal der Belastingen. De organisatie van dit Directoraat-Generaal was voor wat betreft de periode 1973 - 1989 als volgt:

DIRECTORAAT-GENERAAL
DER BELASTINGEN

DIRECTIE PERSONEEL- BELASTING- DIENST	DIRECTIE DIRECTE BELAS- TINGEN	AFD. IN- DIRECTE BELASTIN- GEN tot 1982	AFDELING ALGEMENE JURIDISCHE ZAKEN tot 1976	BELAS- TING- DIENST
DIRECTIE ORGANISA- TIE BELASTING- DIENST	DIRECTIE DOUANE EN VERBRUIKS BELASTING tot 1974	DIRECTIE INDIRECTE BELASTING 1982 -	DIRECTIE ALGEMENE JURIDISCHE ZAKEN BELASTING- DIENST	DIRECTIE ALGEMENE FISCALE ZAKEN 1979 -
DIRECTIE VERBRUIKS- BELASTING 1974 -	AFDELING DOUANE 1974-1975		Waarborg- kantoren tot 1987	Ontvang- kantoren
	DIRECTIE DOUANE 1975 -			

Tot aan de privatisering in 1987 berustte de Waarborg onder de Directie Verbruiksbelastingen van het Directoraat-Generaal der Belastingen. Na de privatisering van de waarborgkantoren werd de Waarborg, Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda aangewezen als de rechtspersoon die tot taak heeft de aangeboden werken op hun gehalte aan platina, goud en zilver te keuren en van stempelmerken te voorzien.

4. Actorenoverzicht

In dit rapport zijn de handelingen van onderstaande actoren opgenomen:

De minister van Financiën, 1940 - 1987

De minister van Financiën was van 1851 tot en met 1986 (politiek) verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van de in-, uit- en doorvoer en het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken. Hiertoe was hij o.a. belast met het (mede-) voorbereiden, wijzigen, vaststellen en in-trekken van het tarief van rechten op in-, uit- en doorvoer en van (bijzondere) wetten.

Ambtenaren van de waarborg/ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen/de dienst invoerrechten en accijnzen/de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda, 1940 -

De Waarborginstelling, ook wel aangeduid als waarborgkantoren of kantoren van waarborg, is namens de minister van Financiën belast met de uitvoering van de Waarborgwet. Het beheer van en het toezicht op de Waarborgkantoren berustte bij de directeur der Rijksbelastingen in het district Utrecht. Binnen de Waarborgkantoren en de dienst douane en accijnzen worden handelingen verricht welke door ambtenaren van de waarborg en/of ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen uitgevoerd worden. Zij zijn o.a. belast met het opsporen van feiten welke strafbaar gesteld zijn bij of krachtens de Waarborgwet.

De minister van Economische Zaken, 1987 -

Met het in werking treden van de Waarborgwet 1986 op 1 maart 1987 werd de minister van Economische Zaken (politiek) verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken.

De minister van Justitie, 1988 -

In artikel 17 lid 1 Waarborgwet 1986 wordt bepaald, dat de aanwijzing van (buitengewoon) opsporingsambtenaren berust bij de minister van Justitie.

De (buitengewoon) opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver, 1987 -

Zij zijn belast met het opsporen van feiten welke strafbaar gesteld zijn bij of krachtens het Wetboek van Strafrecht, de Waarborgwet 1986, en diverse andere wetten.

De Procureur-Generaal bij het Gerechtshof Den Haag, 1995 -

Deze functionaris is belast met de beëdiging van de buitengewoon opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver.

De Hoofdofficier van justitie bij het Arrondissementsparket Den Haag/de korpschef van het politiekorps Hollands-Midden te Gouda, 1995 -

Hun taak is het (direct) toezicht houden op de (buitengewoon) opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver. Het politiekorps Hollands-Midden is gevestigd te Gouda en behoort tot het ressort van de Arrondissementsrechtbank Den Haag.

College van Beroep voor het bedrijfsleven te Den Haag, 1987 -

Belanghebbenden kunnen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven beroep instellen tegen besluiten welke op grond van de Waarborgwet 1986 genomen zijn.

Raad van Advies van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda, 1987 -

De Raad van Advies heeft tot taak het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Directie en de Raad van commissarissen van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda. Deze raad bestaat uit vertegenwoordigers van:

1. de Vereniging Edelmetaalindustrie te Voorburg;
2. de Vereniging Groothandel Goud, Zilver, Uurwerken en Aanverwante Artikelen te Voorburg;
3. de Vereniging Goud- en Zilversmeden te Voorburg;
4. de Nederlandse Juweliers- en Uurwerkbranche te Voorburg;
5. de Nederlandsche Juweliersclub;
6. de Vereniging van Handelaren in Oude Kunst te Amsterdam;
7. de Nederlandse Organisatie van Makelaars, Veilinghouders en Beëdigde Taxateurs in roerende goederen en machinerieën te Amsterdam;
8. de Algemene Nederlandse Vereniging van handelaren in gebruikte, partij- en ongeregelde goederen, antiek en curiosa (ANEVA);
9. de Orde van Beëdigd Taxateurs Goud- en Zilvermerken te Nuth;
10. de Raad voor het Filiaal- en Grootwinkelbedrijf te Den Haag;
11. het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde te Amsterdam;
12. de Nederlandse Vereniging van Munthandelaren;
13. de Consumentenbond/Konsumenten Kontakt te Den Haag.

Daarnaast is een drietal waarnemers bij de Raad van Advies betrokken. Deze zijn afkomstig van het ministerie van Economische Zaken, de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. en De Nederlandsche Munt N.V.

De Werkgroep Onderzoek privatisering van de Dienst van de Waarborg, 1983 - 1984

Samenstelling: J.B. van der Zanden (directeur van de afdeling Verbruiksbelasting van het ministerie van Financiën), voorzitter;
drs J.R. Ensing, secretaris;
vijf leden namens het ministerie van Financiën;
één lid namens het ministerie van Economische Zaken;
drs B.W. Buenk (voorzitter van de Federatie Goud en Zilver), adviserend lid.

Periode: 1983 - 1984.

Taak: Het onderzoeken van de mogelijkheid tot privatisering van de Dienst van de Waarborg.

De Projectgroep Privatisering Waarborg, 1984 - 1987⁴

Samenstelling: mr A.W.B.M. Hendriks (loco Secretaris-Generaal van het ministerie van Financiën), voorzitter;
drs P.J. Pearson, secretaris;
als leden namens het ministerie van Financiën: mr E. Schokker, drs J.P. van Eijk, mr A.M.C. Geerling, mr E.J. Hehemann, mr E.W. Nijgh, E. Opperhuizen;
als leden namens het ministerie van Economische Zaken: mevr. mr T. Pen en mr A. Snethlage.

Periode: 1984 - 1987

Taak: Het voorbereiden van de privatisering van de Dienst van de Waarborg (in overleg met de Federatie Goud en Zilver en diverse consumentenorganisaties) en het voorbereiden van het wettelijk kader dat daarvoor benodigd was.

5. Historisch overzicht van de belangrijkste wet- en regelgeving

Bij Koninklijk besluit van 26 december 1813 (Stb. 18) werd bepaald dat de Franse wet van 17 brumaire an VI (9 november 1797) van kracht bleef. Deze wet regelde de controle op de fabricage van en handel in gouden en zilveren voorwerpen. Hiertoe werden in Amsterdam, Arnhem, Breda, 's-Hertogenbosch, Groningen, 's-Gravenhage, Leeuwarden, Middelburg, Rotterdam, Utrecht en Zwolle waarborgkantoren ingesteld. De eerste kantoren waren reeds in 1798 in Maastricht en Roermond gevestigd. Vanaf 1811 volgden andere plaatsen. Tot eind 1813 ressorteerden zij onder de Administration des Monnaies te Parijs, daarna tot 1851 onder het Kollegie van Raden en Generaal Meesteren der munt. Vervolgens vielen de waarborgkantoren tot 1987 onder Financiën.

Bij hetzelfde besluit van 26 december 1813 werd vastgesteld dat *buitenlandse* voorwerpen van een stempelmerk moesten zijn voorzien. Het waarborgrecht werd geheven over het brutogewicht van de voorwerpen, exclusief eventueel aanwezige stenen, email en dergelijke. Voor het eerst werden in 1815 Nederlandse voorschriften voor de invoer van gouden en zilveren werken gegeven.⁵ Deze wet bevatte slechts een uitbreiding van de nog geldende Franse wetgeving. Op grond van de Grondwet en de artikelen 1 en 2 der Algemene wet 1822⁶ was de minister van Financiën bevoegd tot het (mede-) voorbereiden, wijzigen, en intrekken van het tarief van rechten op in-, uit- en doorvoer en van (bijzondere) wetten van accijnzen. Zo kwam op grond hiervan in 1852 de eerste Waarborgwet tot stand, waarin het keuren van gouden en zilveren werken en het van stempelmerken voorzien van deze voorwerpen geregeld werd. De in-, uit- en doorvoer van deze goederen werd geregeld in diverse artikelen van de Algemene wet 1822.

Toen in 1896 het Wetboek van Strafrecht ingevoerd werd, werden de meeste strafbepalingen uit de Waarborgwet geschrapt omdat deze in het Wetboek van Strafrecht waren opgenomen. In 1915 werd een voorstel tot herziening van de Waarborgwet 1852 afgekondigd, het wetsvoorstel Treub.⁷ Dit wetsvoorstel werd in 1921 door de minister van Financiën ingetrokken. In datzelfde jaar werden de bedragen van de waarborgbelasting, het essaailoon en de boetes verdubbeld.⁸ Deze verhoging is toe te schrijven aan het toenemend aantal ambtenaren van de waarborg en aan de hogere salarissen. Zes jaar later kwam het wel tot een herziening van de wet uit 1852. Deze herziening had onder andere betrekking op: 1. de opheffing van de beperking, dat alleen in Nederland vervaardigde werken kunnen worden voorzien van een merk dat het gehalte waarborgt, en 2. de uitbreiding van de gehalten. Het doel van deze herziening was tweeledig: "te geraken tot bezuiniging en vereenvoudiging."⁹ De opheffing van deze beperking kwam echter pas in september 1924 door middel van de importeurstekens, waardoor buitenlandse werken ook op gehalte gestempeld konden worden. In het begin betrof het alleen gouden werken. Ook nu waren de ambtenaren van de Waarborg ondergeschikt aan de directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. Ondertussen was de 'bijl' als erkenningsteken afgeschaft en op 1 juni 1927 ingetrokken.¹⁰ De Waarborgwet 1927 voorzag in de volgende reeds bestaande rijksstempelmerken:

1. het gehaltemerk voor goud of zilver;
2. het merk tot aanwijzing van het waarborgkantoor, waar de stempeling plaatsvond;
3. het jaarlettermerk;
4. het merk voor de kleine goudwerken;
5. het merk voor de kleine zilverwerken;

6. het merk voor de werken, welke aan geen der vermelde gehalten voldeden, doch waarvan het goud- of zilveragehalte boven de 250 duizendsten lag;
7. het merk voor vreemde werken;
8. het merk voor de werken, welke onder genot van teruggave der betaalde rechten werden uitgevoerd.¹¹

In 1950 werd tussen Nederland, België en Luxemburg een verdrag gesloten dat unificatie van accijnzen en van waarborgrecht inhield. Dit verdrag leidde tot de Waarborgwet 1950, welke op 1 september 1953 in werking trad. Naast gouden en zilveren werken moesten voortaan ook platina werken gewaarborgd worden. Voor de vaststelling van het waarborgrecht werden platina en gouden werken naar boven afgerond op hele grammen, terwijl bij zilveren werken een afronding naar boven plaats vond op 5 gram. In deze wet werd niet langer gesproken van 'schatplichtige' maar van 'ondernemer'. Het verrichten van controlebezoeken aan ondernemers (visitatie) was voortaan te onderscheiden in:

- a. visitaties binnen het district van het waarborgkantoor, voor wat betreft de jaarlijks aan te wijzen gemeenten;
- b. visitaties binnen het district van het waarborgkantoor, voor wat betreft de overige gemeenten;
- c. visitaties in gemeenten buiten het district.

Tenminste één maal per jaar dienden de ondernemers bezocht te worden; hiervan werd een registratie bijgehouden. In 1962 werd de wet aangepast aan de Algemene wet douane en accijnzen.¹² In 1983 werd door de toenmalige minister van Financiën de Werkgroep Onderzoek privatisering van de Dienst van de Waarborg ingesteld. Zij had tot taak "het onderzoeken van de mogelijkheid tot privatisering van de Dienst van de Waarborg met inachtneming van de door de minister van Financiën aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gerichte brief van 25 mei 1983 gegeven richtlijnen en onderzoeksleidraad."¹³

In 1986 werd de Waarborgwet herzien. Voortaan was de minister van Economische Zaken verantwoordelijk voor de Waarborg. Vanaf 1 maart 1987 waren er slechts drie kantoren, te weten te Amsterdam, 's-Gravenhage en Rotterdam. Artikel 7 van de Waarborgwet 1986 gaf de minister van Economische Zaken de bevoegdheid (publiek- of privaatrechtelijke) rechtspersonen aan te wijzen voor de verrichting van de werkzaamheden. Bij Besluit van 26 februari 1987 (Stcrt. 1987, 41) van de staatssecretaris van Economische Zaken werd de Waarborg, Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda aangewezen als de rechtspersoon, die tot taak heeft, met inachtneming van het bij of krachtens de Waarborgwet 1986 bepaalde, aangeboden werken op hun gehalte aan platina, goud en zilver te keuren en van stempelmerken te voorzien, alsmede toezicht te houden op de naleving van het bij en krachtens de Waarborgwet 1986 bepaalde. Deze N.V. werd opgericht door de Federatie Goud en Zilver¹⁴ en de Stichting Ontwikkeling Waarborg.

Ingaande 1 maart 1987 werd de waarborg geprivatiseerd, dit hield tegelijkertijd een centralisatie van de werkzaamheden in. Er is sindsdien één waarborgkantoor, dat te Gouda is gevestigd. Het (direct) toezicht op de (buitengewoon) opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver berust dan ook bij het politiekorps Hollands-Midden in Gouda. In 1993 is Nederland toegetreden tot het op 15 november 1972 te Wenen tot stand gekomen Verdrag inzake onderzoek en stempeling van edele metalen werken.¹⁵

6. Taak van de Dienst van de Waarborg (waarborgkantoren)

Vanaf 1852 is de Dienst van de Waarborg belast met het waarborgen van gouden, zilveren (en sedert 1950 platina) voorwerpen, die in Nederland vervaardigd zijn of ingevoerd. Daarnaast moeten edelmetalen afkomstig uit particulier bezit, die in de handel worden gebracht, gewaarborgd worden.¹⁶ Het waarborgen van gouden en zilveren werken geschiedt door het gehalte aan edelmetaal vast te stellen, het zogenaamde keuren. Daarna wordt, nadat vastgesteld is dat de voorwerpen aan de eisen voldoen, op deze voorwerpen een voor dat gehalte vastgesteld stempelmerk (keurteken of gehaltekeurmerk) aangebracht dat een van de wettelijke vastgestelde gehalten aangeeft. Door essayeurs en de technici van de stempelkamer werden de edelmetalen gecontroleerd.

De Waarborgbelasting is een belasting welke betaald wordt voor het laten waarborgen van platina, gouden en zilveren werken "welke hier te lande worden vervaardigd, worden ingevoerd of uit het bezit van anderen in de handel worden gebracht."¹⁷ De Waarborgwet 1950 sprak voortaan van 'waarborgrecht' in plaats van 'waarborgbelasting'.

Ook visitatie aan schatplichtigen behoorde tot de taak van de ambtenaren van de directe belastingen of de ambtenaren van de in- en uitgaande rechten en accijnzen. In een register van rensignementen werd door de controleur aantekening gehouden van de aard en de grootte van de te visiteren bedrijven en de hoeveelheid ter keuring aangeboden voorwerpen. Wanneer nieuwe gouden en zilveren werken uitgevoerd werden werd de betaalde waarborgbelasting teruggeven.

Het opsporen van overtredingen was voorbehouden aan ambtenaren van de waarborg en aan ambtenaren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen. Bij constatering van overtredingen werd een proces-verbaal opgemaakt. Deze werden, wanneer geen transactie plaatsvond, aan de officier van Justitie bij de Arrondissementsrechtbank van het ressort waarin de bekeuring plaats had opgestuurd.

Ingevolge de Waarborgwet 1950 hield de Waarborg zich bezig met de controle op de naleving van de in deze wet aan de betrokken ondernemers opgelegde verplichtingen. Bij invoering van de Waarborgwet 1950 werd tevens bepaald dat naast gouden en zilveren werken voortaan ook platina werken gewaarborgd moesten worden. Het heffen van belasting naast het keurloon kwam te vervallen terwijl het waarborgrecht als keurloon gehandhaafd bleef.

Tenslotte verstrekt de Waarborg informatie op het terrein van edelmetaal aan ondernemers, het publiek, de politie en de belastingdienst. Het beheer van en het toezicht op de Waarborgkantoren berustte sedert 1970 bij de directeur der Rijksbelastingen in het district Utrecht. Deze situatie duurde voort tot aan de privatisering in 1987.

7. Overzicht van de belangrijkste wet- en regelgeving

Wet van 18 september 1852 (Stb. 178), omtrent de waarborg en de belasting van gouden en zilveren werken. (Wet gouden en zilveren werken)

- Gewijzigd bij:
1. de wet van 6 december 1928 (Stb. 444),
 2. de wet van 15 juni 1951 (Stb. 215),
 3. het besluit van 12 februari 1960 (Stb. 44),
 4. de wet van 2 augustus 1962 (Stb.324),
 5. de wet van 24 december 1970 (Stb. 612),
 6. het besluit van 25 mei 1976 (Stb. 294),
 7. het besluit 22 september 1981 (Stb. 614),
 8. het besluit van 29 september 1982 (Stb. 545),
 9. de wet van 15 juni 1985 (Stb. 313),
 10. de wet van 29 januari 1987 (Stb. 38),
 11. de wet van 4 juni 1992 (Stb. 422),
 12. de wet van 10 juni 1993 (Stb. 326),
 13. de wet van 16 december 1993 (Stb. 650),
 14. de wet van 22 juni 1994 (Stb. 573).

Besluit van 13 oktober 1951 (Stb. 450), houdende bepalingen nopens de vorm en het gebruik van de rijksstempels.

De aanwijzing van buitengewoon opsporingsambtenaar Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. werd geregeld bij:

- Beschikking van de minister van Justitie van 29 februari 1988, Stcrt. 44,
- Beschikking van de minister van Justitie van 24 januari 1991, Stcrt. 26,
- Beschikking van de minister van Justitie van 16 september 1991, Stcrt. 202,
- Beschikking van de minister van Justitie van 9 februari 1995, Stcrt. 47.

8.1 Handelingen

In dit hoofdstuk zijn de handelingen opgenomen van actoren welke actief zijn (waren) op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen in de periode 1940 - 1995. De handelingen zijn als volgt geclusterd:

(nummer)
Actor
Handeling
Grondslag
Produkt(en)
Periode

Een actor is "een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein." Onder handeling wordt verstaan "een complex van activiteiten, gericht op de omgeving, dat een orgaan op grond van attributie of delegatie verricht ter vervulling van een taak en voor het verrichten waarvan dat orgaan verantwoordelijk is." Onder 'grondslag' wordt verstaan de wet, regelgeving, het besluit, etc. met vermelding van het artikel (de artikelen) waarop de handeling gebaseerd is. In het merendeel van de gevallen gaat het hierbij om wet- en regelgeving.

Het 'produkt' is het resultaat van een door een actor verrichte handeling. Wanneer niet duidelijk is welk produkt de neerslag van de handeling is, staat vermeld 'onbekend'; indien het produkt of het soort produkt bekend is dan wordt dit opgenomen. Sommige handelingen leveren dermate veel produkten op dat slechts een aantal is opgenomen. Ook komt het voor dat niet alle produkten bekend zijn maar slechts enkele. De 'periode' heeft betrekking op het tijdvak waarin een bepaalde handeling werd of wordt verricht. De vermelding '1940' als beginjaar houdt niet in dat de handeling voor dat jaar niet verricht werd. De handelingen zijn in dit rapport beschreven in de volgorde van de Waarborgwetten, voorafgegaan door een aantal algemene handelingen.

8.2 Handelingenlijst

(I.)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.
Handeling: Het (mede-) voorbereiden, wijzigen, en intrekken van het tarief van rechten op in-, uit- en doorvoer en van (bijzondere) wetten betreffende het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken.
Grondslag: art. 181 GW 1938, art. 181 GW 1946, art. 181 GW 1948, art. 188 GW 1953/artt. 1 en 2 Algemene Wet 1822 (Stb. 38).
Produkt(en): Wet van 18 september 1852 (Stb. 178), omtrent de waarborg en de belasting van gouden en zilveren werken. Gewijzigd bij:
1. de wet van 6 december 1928 (Stb. 444),
2. de wet van 15 juni 1951 (Stb. 215),
3. het besluit van 12 februari 1960 (Stb. 44),
4. de wet van 2 augustus 1962 (Stb.324),

5. de wet van 24 december 1970 (Stb. 612),
6. het besluit van 25 mei 1976 (Stb. 294),
7. het besluit 22 september 1981 (Stb. 614),
8. het besluit van 29 september 1982 (Stb. 545),
9. de wet van 15 juni 1985 (Stb. 313),
10. de wet van 29 januari 1987 (Stb. 38),
11. de wet van 4 juni 1992 (Stb. 422),
12. de wet van 10 juni 1993 (Stb. 326),
13. de wet van 16 december 1993 (Stb. 650),
14. de wet van 22 juni 1994 (Stb. 573).

Periode: 1940 -

(2)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.

Handeling: Het voorbereiden, wijzigen, vaststellen en intrekken van voorschriften, richtlijnen, instructies, aanschrijvingen, aanwijzingen, maatregelen, circulaires, boekwerken, leidraden, etc. betreffende het te volgen beleid inzake het waarborgen van platina, gouden en zilveren voorwerpen.

Grondslag: -

Produkt(en): Min. voorschriften, Instructie Waarborgwet (Resolutie van 31 oktober 1951, nr. 96), Leidraad Waarborg (Beschikking van de staatssecretaris van Financiën van 22 december 1953, nr. 166), Boekwerk Waarborg.

Periode: 1940 -

(3)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het verrichten van studies en het vaststellen van beleidsnota's ter voorbereiding en/of evaluatie van het voorgenomen/ten uitvoer gelegde beleid inzake het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken.

Grondslag: -

Produkt(en): Rapporten, beleidsnota's.

Periode: 1940 - 1987

(4)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.

Handeling: Het informeren van de Staten-Generaal betreffende het te voeren beleid inzake het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken.

Grondslag: -

Produkt(en): Beleidsnotities, antwoorden op Kamervragen, (voortgangs-)rapportages

Periode: 1940 -

(5)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.

Handeling: Het beantwoorden van mondelinge/schriftelijke vragen van (individuele) leden der Staten-Generaal.

Grondslag: -

Produkt(en): Beleidsnotities.
Periode: 1940 -

- (6)
 Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.
 Handeling: Het benoemen, schorsen en ontslaan van vertegenwoordigers van de minister in commissies, werkgroepen, stuurgroepen, etc. waarbij geen (politieke) belangenafweging plaatsvindt en welke niet gebaseerd is op wet- en regelgeving.
 Grondslag: -
 Produkt(en): -
 Periode: 1940 -
- (7)
 Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.
 Handeling: Het benoemen, schorsen en ontslaan van vertegenwoordigers van de minister in commissies, werkgroepen, stuurgroepen, etc. waarbij een (politieke) belangenafweging plaatsvindt of welke gebaseerd is op wet- en regelgeving.
 Grondslag: -
 Produkt(en): Werkgroep Onderzoek privatisering van de Dienst van de Waarborg, 1983 - 1984, Projectgroep Privatisering Waarborg, 1984 - 1987.
 Periode: 1940 -
- (8)
 Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.
 Handeling: Het instellen, wijzigen en opheffen van organisatie-eenheden op het beleids-terrein.
 Grondslag: -
 Produkt(en): Organisatie-beschikking, Generale Dienstorder, Koninklijke besluiten, houdende de instelling en opheffing van waarborgkantoren/dienstkringen.
 Periode: 1940 -
- (9)
 Actor: De minister van Financiën.
 Handeling: Het opstellen van maandstaten, jaarstaten, produktiestaten betreffende de ontvangen en teruggegeven Waarborgbelasting en essaailoon.
 Grondslag: Min. resoluties/aanschrijvingen,
 Resolutie van de minister van Financiën van 4 augustus 1928, nr. 11,
 Resolutie van de minister van Financiën van 2 november 1932, nr. 53,
 Resolutie van de minister van Financiën van 8 januari 1934, nr. 74,
 Resolutie van de minister van Financiën van 11 april 1940, nr. 1.
 Produkt(en): Maandstaten, jaarstaten, produktiestaten.
 Periode: 1940 - 1987
- (10)
 Actor: De minister van Financiën.
 Handeling: Het opstellen van staten van Waarborgbenodigdheden.
 Grondslag: Min. resoluties/aanschrijvingen, Boekwerk Waarborg 22 paragraaf 133,
 Boekwerk Waarborg 25000 paragraaf 140.
 Produkt(en): Staten van Waarborgbenodigdheden.

Periode: 1940 - 1987

(11)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het doen opleggen van boeten en straffen inzake overtredingen als genoemd in de Waarborgwet 1927/Waarborgwet 1950.

Grondslag: artt. 19, 22, 26, 30-32, 34-37, 39, 40, 42, 44-46, 49, 51-52, 61-63 Waarborgwet 1927/artt.19, 22, 30-32, 34-37, 38, 39bis, 40, 42, 44-46, 48, 49, 51, 52, 61-63, en 102 Waarborgwet 1950 (sedert 1962 artt. 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, en 64 Waarborgwet 1950)/artt. 377, 378 Wetboek van Strafrecht. Tweede Boek Misdrijven. Titel XXVIII Ambtsmisdrijven.

Produkt(en): Boeten, verbeurdverklaringen, confiscatie.

Periode: 1940 -

(12)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.

Handeling: Het aanwijzen van voorwerpen welke op een vast te stellen gehalte aan platina, goud en zilver door rijkskeurmerken gewaarborgd dienen te worden.

Grondslag: art. 1 lid 2 Waarborgwet 1950/art. 1 Waarborgwet 1986.

Produkt: Beschikking.

Periode: 1951 -

(13)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van algemene maatregelen van bestuur houdende regels betreffende de bedragen van het waarborgrecht teneinde deze aan te passen aan de uitgaven, welke door de waarborg zijn veroorzaakt.

Grondslag: art. 6 lid 5 Waarborgwet 1927/art. 5 lid 5 Waarborgwet 1950.

Produkt: algemene maatregel van bestuur, Besluit van 22 september 1981 (Stb. 614).

Periode: 1940 - 1987

(14)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken/Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.

Handeling: Het aanwijzen van kantoren van waarborg voor het onderzoek en de stempeling van gouden en zilveren werken, de dienstkringen van deze kantoren en het samenstellen van het personeel van de kantoren van waarborg.

Grondslag: art. 7 lid 2 Waarborgwet 1927/art. 7 lid 3 Waarborgwet 1950/artt. 7, 7a, 7b, 7c, 7d, 7e Waarborgwet 1986.

Produkt: Instellingsbeschikking Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V., kringen van kantoren van waarborg, personeelsbesluiten, Resolutie van 2 mei 1927, nr. 1, Resolutie van 1 juni 1933, nr. 156, Resolutie van 3 mei 1946, nr. 1, Resolutie van 28 september 1951, nr. 43, Beschikking van de staatssecretaris van Financiën van 13 maart 1953, nr. 254, Beschikking van de staatssecretaris van Financiën van 29 juni 1961, nr. B1/11602, Beschikking van de staatssecretaris van Financiën van

Periode: 19 maart 1970, nr. B70/3903.
1940 -

(15)

Actor: De minister van Financiën.
Handeling: Het aanwijzen van ontvangers der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aan wie de ontvangst van de belasting en het essaailoon is opgedragen.
Grondslag: art. 7 lid 3 Waarborgwet 1927/art. 7 Waarborgwet 1950.
Produkt: Beschikking, personeelsbesluiten.
Periode: 1940 - 1987

(16)

Actor: Ambtenaren van de waarborg/ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen/de dienst invoerrechten en accijnzen/Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.
Handeling: Het kosteloos verstrekken van inlichtingen betreffende de betekenis van de op gouden en zilveren werken voorkomende verschillende keur- en andere stempelmerken.
Grondslag: art. 8 Waarborgwet 1927/art. 8 Waarborgwet 1950/art. 59 Waarborgwet 1986.
Produkt: Inlichtingen.
Periode: 1940 -

(17)

Actor: Ambtenaren van de waarborg/ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen/de dienst invoerrechten en accijnzen.
Handeling: Het registreren, muteren en afschrijven van allen die uit hoofde van hun nevenberoep waarborgplichtig geacht worden te zijn.
Grondslag: artt. 30, 31, 32, 33 Waarborgwet 18 september 1852/artt. 12, 27, 29, 39, 40, 41 Waarborgwet 1950.
Produkt: insculptatieplaten, registers, dossiers inzake waarborgplichtigen, kaartsystemen.
Periode: 1940 - 1987

(18)

Actor: De minister van Financiën.
Handeling: Het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van voorschriften/besluiten/formulieren/bepalingen:

1. betreffende de vorm, vervaardiging, gebruik en verantwoording van de stempels die voor de stempeling van gouden en zilveren werken gebruikt moeten worden.
2. betreffende het essaailoon van werken welke geen waarborg ten gevolge hebben.
3. betreffende de te gebruiken borderellen en inventarissen.
4. ten aanzien van de vorm van de registers waarin de schatplichtigen/ondernemers de door hen aangekochte of verkregen werken registreren.
5. houdende afbeeldingen op vergrote schaal van de rijksstempelmerken,

- met toelichting.
6. voor de aangifte van de teruggave van betaalde belasting bij uitvoer naar het buitenland van ongebruikte gouden en zilveren werken.
 7. betreffende het kosteloos voorzien van de tweede afslag van het teken van uitvoer.
- Grondslag:
1. art. 9 Waarborgwet 1927/art. 9 Waarborgwet 1950.
 2. art. 15 Waarborgwet 1927/art. 15 Waarborgwet 1950.
 3. art. 18 Waarborgwet 1927/art. 16 lid 2 Waarborgwet 1950.
 4. art. 37 Waarborgwet 1927/art. 33 lid 2 Waarborgwet 1950.
 5. art. 40 Waarborgwet 1927/art. 37 Waarborgwet 1950.
 6. art. 79 lid 2 Waarborgwet 1927.
 7. art. 80 lid 3 Waarborgwet 1927.
- Produkt:
1. Besluit van 13 april 1927 (Stb. 85), Besluit van 23 oktober 1929 (Stb. 466), Resolutie van 19 december 1932, nr. 81, Besluit van 21 december 1932 (Stb. 622), Resolutie van 29 maart 1933, nr. 170, Resolutie van 9 september 1933, nr. 47, Besluit van 13 oktober 1951 (Stb. 450), Beschikking van de minister van Financien van 1 februari 1952, nr. 175, Besluit van 16 september 1955 (Stb. 435), Beschikking van de staatssecretaris van Financien van 27 oktober 1961, nr. D1/8762, Besluit van 19 oktober 1962 (Stb. 393).
 2. Besluit van 3 oktober 1951 (Stb. 31), Besluit van 26 oktober 1981 (Stb. 652).
 3. Formulier, Resolutie van 24 maart 1927, nr. 72, Resolutie van 4 juni 1927, nr. 108, Resolutie van 18 februari 1930, nr. 4, Resolutie van 9 juli 1932, nr. 73, Resolutie van 9 augustus 1932, nr. 24.
 4. Vastgesteld register waarin de schatplichtigen/ondernemers de door hen aangekochte of verkregen werken registreren, Beschikking van 11 december 1951, nr. 176.
 5. Formulier, Beschikking van de minister van Financien van 11 december 1951, nr. 176.
 6. Formulier, Besluit van 11 november 1921 (Stb. 1170), Resolutie van 25 mei 1929, nr. 11, Resolutie van 25 mei 1929, nr. 12, Resolutie van 5 juli 1938, nr. 3, Beschikking van de minister van Financien van 11 december 1951, nr. 130.
 7. Formulier.
- Periode: 1940 - 1987
- (19)
- Actor: De minister van Financien/de minister van Economische Zaken.
- Handeling: Het vervaardigen van lijsten houdende het herkenningsteken/meesterteken dat door fabrikanten op de gouden en zilveren werken gevoerd mag worden.
- Grondslag: artt. 13, 20 Waarborgwet 1927/art. 13 Waarborgwet 1950/art. 12 Waarborgwet 1986.
- Produkt: Lijst van herkenningstekens, lijst van meestertekens, Resolutie van 9 juni 1931, nr. 115, Resolutie van 6 oktober 1942, nr. 1.
- Periode: 1940 -

(20)

Actor: De minister van Financiën/de minister van Economische Zaken.
Handeling: Het aan belanghebbenden vergoeden van de waarde van het fatsoen der versmolten stukken.
Grondslag: art. 21 Waarborgwet 1927/artt. 21 (20 lid 4), 22 Waarborgwet 1950/art. 19 Waarborgwet 1986/Paragraaf 35 Leidraad Waarborg.
Produkt: Staat van fatsoensgelden.
Periode: 1940 -
Opmerking: Onder waarde van het fatsoen wordt verstaan de kostprijs verminderd met de restwaarde van het voorwerp.

(21)

Actor: Ambtenaren van de waarborg/ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen/de dienst invoerrechten en accijnzen.
Handeling: Het verbeurdverklaren van gouden en zilveren werken welke hem toeschijnen met ijzer, koper, hars, of enige andere vreemde stof te zijn opgevuld of ook op een bedekte wijze met soldeersel overladen te zijn en het verkopen van de verbeurdverklaarde gouden en zilveren werken.
Grondslag: artt. 22, 34, 82, 104 Waarborgwet 1927/artt. 22, 34, 104 Waarborgwet 1950.
Produkt:
Periode: 1940 - 1987

(22)

Actor: De minister van Financiën.
Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren welke belast zijn met het doen onderzoeken van de boekhouding van schatplichtigen/ondernemers.
Grondslag: art. 38 lid 2 Waarborgwet 1927/art. 34 lid 2 Waarborgwet 1950.
Produkt: Beschikking.
Periode: 1940 - 1987

(23)

Actor: De staatssecretaris van Financiën.
Handeling: Het verlenen van vrijstelling van keuring, waarborgbelasting en stempeling bij het invoeren van platina, gouden en zilveren werken.
Grondslag: art. 36, 66 Waarborgwet 1927/art. 48 Waarborgwet 1950.
Produkt: Beschikking van 19 juli 1985, Stcrt. 141.
Periode: 1940 - 1987

(24)

Actor: Ambtenaren van de waarborg/ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen/de dienst invoerrechten en accijnzen.
Handeling: Het opsporen van en het opmaken van proces-verbaal bij overtredingen van de Waarborgwet 1927/Waarborgwet 1950.
Grondslag: artt. 85bis, 90 Waarborgwet 1927/art. 90 Waarborgwet 1950.
Produkt: Maandstaten van verrichte werkzaamheden.

Periode: 1953 - 1987

(25)

Actor: Ambtenaren van de waarborg/ambtenaren van de directe belastingen, invoer en accijnzen/de dienst invoerrechten en accijnzen.

Handeling: Het, door of namens de minister van Financiën, insturen van het proces-verbaal aan de officier van Justitie bij de arrondissementsrechtbank in wiens ressort de bekeuring heeft plaats gevonden.

Grondslag: art. 100 Waarborgwet 1927/art. 100 Waarborgwet 1950.

Produkt: Proces-verbaal.

Periode: 1940 - 1987

(26)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het toelaten tot transactie van overtreders van de Wet gouden en zilveren werken.

Grondslag: art. 100 lid 3 Waarborgwet 1927/art. 100 Waarborgwet 1950.

Produkt: Transactie.

Periode: 1940 - 1960

(27)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het vaststellen van de termijn waarbinnen gouden en zilveren werken, welke zijn voorzien van de stempelmerken als bedoeld in art. 1 Waarborgwet 1927, zonder heffing van waarborgrecht voor herstempeling kunnen worden aangeboden, teneinde deze voorwerpen te voorzien van stempelmerken in de zin der Waarborgwet 1950.

Grondslag: art. 30 lid 2 van Waarborgwet 1950.

Produkt: Beschikking van de minister van Financien van 20 december 1951, nr. 160, Beschikking van de staatssecretaris van Financiën van 6 juli 1954, nr. 67, Beschikking van de minister van Financien van 18 augustus 1955, nr. 129, Beschikking van de staatssecretaris van Financiën van 21 augustus 1956, nr. 144, Beschikking van de minister van Financien van 12 december 1957, nr. D7/2984.

Periode: 1951 - 1987

(28)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van voorschriften betreffende het van een keurmerk voorzien van de aangegeven werken.

Grondslag: art. 9 Waarborgwet 1950.

Produkt: Min. regeling.

Periode: 1951 - 1987

(29)

Actor: De minister van Financiën.

Handeling: Het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van voorschriften

betreffende de vorm en zinnebeelden van de rijksstempels.
Grondslag: art. 10 Waarborgwet 1950.
Produkt: Besluit bepalingen nopens de vorm en het gebruik van de rijksstempels. (Stb. 1951, 450).
Periode: 1953 - 1987

(30)

Actor: De minister van Financiën.
Handeling: Het van een keurmerk voorzien van de aangegeven werken.
Grondslag: artt. 12, 13, 22 Waarborgwet 1950.
Produkt: Keurmerk.
Periode: 1951 - 1987

(31)

Actor: De minister van Financiën/ de minister van Economische Zaken
Handeling: Het voorbereiden, wijzigen, vaststellen en intrekken van voorschriften nopens de vorm en het gebruik van de rijksstempels.
Grondslag: paragraaf 6 Besluit bepalingen nopens de vorm en het gebruik van de rijksstempels. (Stb. 1951, 450).
Produkt: Min. regeling.
Periode: 1953 -

(32)

Actor: De minister van Financiën/ de minister van Economische Zaken
Handeling: Het vaststellen van het jaarlettermerk dat door de kantoren van waarborgen gebruikt moet worden.
Grondslag: paragraaf 5 Besluit bepalingen nopens de vorm en het gebruik van de rijksstempels. (Stb. 1951, 450).
Produkt: Jaarlettermerk.
Periode: 1953 -

(33)

Actor: De minister van Financiën.
Handeling: Het vaststellen en wijzigen van de openingstijden van de keurkamers.
Grondslag: paragraaf 136 lid 3/paragraaf 143 lid 3 van de Resolutie van 27 september 1962, nr. D2/8111.
Produkt: Beschikking.
Periode: 1951 -

(34)

Actor: Werkgroep Onderzoek privatisering van de Dienst van de Waarborg.
Handeling: Het onderzoeken van de mogelijkheid tot privatisering van de Dienst van de Waarborg met inachtneming van de door de minister van Financiën aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gerichte brief van 25 mei 1983 gegeven richtlijnen en onderzoeksleidraad.
Grondslag: Rapport van de Werkgroep onderzoek Privatisering van de Dienst van de Waarborg ([Den Haag] 1984), 2.
Produkt: Rapport van de Werkgroep onderzoek Privatisering van de Dienst van de Waarborg ([Den Haag] 1984)
Periode: 1983 - 1984.

(35)

Actor: Projectgroep Privatisering Waarborg.
Handeling: Het voorbereiden van de privatisering van de Dienst van de Waarborg (in overleg met de Federatie Goud en Zilver en diverse consumentenorganisaties) en het voorbereiden van het wettelijk kader dat daarvoor benodigd was.
Grondslag: Besluit van de minister van Financiën van 21 november 1984, nr. 184-4619 (Stcrt. 1984, nr. 228).
Produkt: Interim-rapport van de Projectgroep Privatisering Waarborg, Eindrapport van de Projectgroep Privatisering Waarborg.
Periode: 1984 - 1987

(36)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het stellen van eisen aan het waarborgen van werken, die gedeeltelijk bestaan uit edele metalen als bedoeld in art. 1 van de Waarborgwet 1986, dan wel zijn opgevuld met andere stoffen dan de in artikel 1 bedoelde edele metalen.
Grondslag: art. 4 lid 2 Waarborgwet 1986.
Produkt: Besluit van 16 februari 1987 (Stcrt. 36), houdende regeling voor waarborg van werken van zilver, goud en platina. (Waarborgregeling), Beschikking van de staatssecretaris van Economische Zaken van 26 februari 1988 (Stcrt. 41), Beschikking van de staatssecretaris van Economische Zaken van 14 december 1989 (Stcrt. 247), Regeling van de staatssecretaris van Economische Zaken van 1 december 1992 (Stcrt. 235).
Periode: 1987 -

(37)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het bij algemene maatregel van bestuur verhogen van de in artikel 5 lid 2 onder a en b Waarborgwet 1986 bedoelde grenzen van de totale massa aan platina, goud en zilver.
Grondslag: art. 5 lid 3 Waarborgwet 1986.
Produkt: Algemene maatregel van bestuur.
Periode: 1987 -

(38)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het vrijstelling verlenen van waarborg betreffende platina, gouden en zilveren werken, welke hier te lande worden vervaardigd, worden ingevoerd of uit het bezit van anderen in de handel worden gebracht.
Grondslag: art. 6 lid 1 Waarborgwet 1986
Produkt: Besluit van 16 februari 1987 (Stcrt. 36), houdende regeling voor waarborg van werken van zilver, goud en platina. (Waarborgregeling), Beschikking van de staatssecretaris van Economische Zaken van 26 februari 1988 (Stcrt. 41), Beschikking van de staatssecretaris van Economische Zaken van 14 december 1989 (Stcrt. 247), Regeling van de staatssecretaris van Economische Zaken van 1 december 1992 (Stcrt. 235).
Periode: 1987 -

(39)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het aanwijzen van een of meer rechtspersonen die tot taak hebben het keuren en van stempelwerken voorzien van platina, gouden en zilveren werken.
Grondslag: art. 7 lid 1/art. 7 lid 3 Waarborgwet 1986.
Produkt: Beschikking houdende de instelling van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda.
Periode: 1987 -

(40)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het goedkeuren c.q. weigeren van wijzigingen in de statuten van waarborginstellingen.
Grondslag: art. 7a lid 1 Waarborgwet 1986.
Produkt: Statuten van waarborginstellingen.
Periode: 1987 -

(41)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het goedkeuren c.q. weigeren van de tarieven die de waarborginstellingen berekenen voor het onderzoek van de werken met het oog op het verkrijgen van stempelmerken en voor het plaatsen van deze merken.
Grondslag: art. 7c lid 1/art. 7c lid 2 Waarborgwet 1986.
Produkt: Beschikking, Besluit van de staatssecretaris van Economische Zaken van 26 februari 1987.
Periode: 1987 -

(42)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het goedkeuren c.q. weigeren van de begroting van waarborginstellingen.
Grondslag: art. 7d lid 1/art. 7d lid 3/art. 7d lid 5 Waarborgwet 1986.
Produkt: Goedgekeurde begroting.
Periode: 1987 -

(43)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het goedkeuren c.q. weigeren van het tarief voor de goedkeuring van het meesterteken.
Grondslag: art. 13 lid 2 Waarborgwet 1986.
Produkt: Beschikking.
Periode: 1987 -

(44)

Actor: Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.
Handeling: Het aan de minister van Economische Zaken nadere gegevens verstrekken betreffende de beoordeling van de begroting.
Grondslag: art. 7d lid 2 Waarborgwet 1986.
Produkt: Gegevens.
Periode: 1987 -

(45)

Actor: Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.
Handeling: Het goedkeuren van het in art. 12 lid 1 Waarborgwet 1986 bedoelde meesterteken.
Grondslag: art. 13 lid 2 Waarborgwet 1986.
Produkt: Beschikking.
Periode: 1987 -

(46)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het machtigen van de waarborginstellingen om, voordat de begroting is goedgekeurd, uitgaven voor bepaalde posten te doen.
Grondslag: art. 7d lid 4 Waarborgwet 1986.

Produkt: machtiging
Periode: 1987 -

(47)

Actor: De minister van Economische Zaken.

Handeling: Het voorbereiden, wijzigen, vaststellen en intrekken van regels/voorschriften:

1. ten behoeve van een goede coördinatie van de uitvoering van de door de rechtspersonen te verrichten taken en werkzaamheden als bedoeld in de artt. 13, 18, 27, 29, 39, 46, 47, 47a, 52 en 60 van de Waarborgwet 1986,
2. betreffende de vorm en het gebruik van de stempels die voor de stempeling van platina, gouden en zilveren werken gebruikt moeten worden,
3. inzake de gegevens, die bij de in de artikelen 27 en 29 bedoelde aangiften moeten worden verstrekt,
4. betreffende de wijze waarop de inlichtingen als bedoeld in art. 58 lid 1 en de termijn waarbinnen deze worden verstrekt,
5. ten behoeve van een goede coördinatie van de uitvoering van de door rechtspersonen als bedoeld in artikel 7, eerste lid van de Waarborgwet 1986 aangewezen rechtspersonen te verrichten taken en werkzaamheden.

Grondslag: 1. art. 7e lid 1 Waarborgwet 1986,
2. art. 9 lid 1 Waarborgwet 1986,
3. art. 29a Waarborgwet 1986,
4. art. 58 lid 2 Waarborgwet 1986,
5. art II lid 5 van de Wet van 29 januari 1987 (Stb. 38).

Produkt: Min. regeling,
2. Besluit van 16 februari 1987 (Stb. 36), houdende regeling voor waarborg van werken van zilver, goud en platina (Waarborgregeling).

Periode: 1987 -

(48)

Actor: De minister van Economische Zaken.

Handeling: Het aanwijzen van een werknemer van een waarborginstelling welke belast is met het uitoefenen van het toezicht op het bij of krachtens de Waarborgwet 1986 bepaalde.

Grondslag: artt. 46, 52 - 57 Waarborgwet 1986.

Produkt: Rapporten.

Periode: 1987 -

(49)

Actor: De minister van Economische Zaken.

Handeling: Het geven van aanwijzingen aan het bestuur van de waarborginstellingen ten aanzien van het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Waarborgwet 1986 bepaalde.

Grondslag: art. 53 Waarborgwet 1986.

Produkt: Min. regeling.

Periode: 1987 -

(50)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het van een waarborginstelling verlangen van inlichtingen die de minister nodig heeft voor de uitvoering van de Waarborgwet 1986.
Grondslag: art. 58 lid 1 Waarborgwet 1986.
Produkt: Inlichtingen.
Periode: 1987 -

(51)

Actor: De minister van Economische Zaken
Handeling: Het voorbereiden, vaststellen, wijzigen en intrekken van regels ten behoeve van een goede coördinatie van de uitvoering van de door rechtspersonen als bedoeld in artikel 7, eerste lid van de Waarborgwet 1986 aangewezen rechtspersonen te verrichten taken en werkzaamheden.
Grondslag: art II lid 5 van de Wet van 29 januari 1987 (Stb. 38).
Produkt: Min. regeling.
Periode: 1987 -

(52)

Actor: De minister van Justitie.
Handeling: Het aanwijzen van (buitengewoon) opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver.
Grondslag: art. 17 lid 1 Waarborgwet 1986.
Produkt: Beschikking van de minister van Justitie van 29 februari 1988, Stcrt. 44, Beschikking van de minister van Justitie van 24 januari 1991, Stcrt. 26, Beschikking van de minister van Justitie van 16 september 1991, Stcrt. 202, Beschikking van de minister van Justitie van 9 februari 1995, Stcrt. 47.
Periode: 1988 -

(53)

Actor: De (buitengewoon) opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.
Handeling: Het opsporen van feiten welke strafbaar gesteld bij of krachtens:
a. de artt. 217, 219, 220, 222bis, en 440 van het Wetboek van Strafrecht,
b. de Waarborgwet 1986,
c. andere wetten, indien en voor zover zij daarmee in een concreet opsporingsonderzoek door een officier van justitie worden belast, voor de duur van dat onderzoek.
Grondslag: art. 17 lid 1 Waarborgwet 1986, Beschikking van de minister van Justitie van 29 februari 1988, Stcrt. 44, Beschikking van de minister van Justitie van 24 januari 1991, Stcrt. 26, Beschikking van de minister van Justitie van 16 september 1991, Stcrt. 202, Beschikking van de minister van Justitie van 9 februari 1995, Stcrt. 47.
Produkt: Processen-verbaal van vervolging.
Periode: 1988 -

(54)

Actor: De Procureur-Generaal bij het Gerechtshof Den Haag.
Handeling: Het beëdigden van de buitengewoon opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver.
Grondslag: art. 4 lid 1 Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. 1995 (Stcrt. 1995, 47).
Produkt:
Periode: 1995 -

(55)

Actor: De Hoofdofficier van Justitie bij het arrondissementsparket Den Haag/De Korpschef van het politiekorps Hollands-Midden.
Handeling: Het (direct) toezichthouden op de buitengewoon opsporingsambtenaren Waarborg Platina, Goud en Zilver.
Grondslag: art. 5 lid 1/art. 5 lid 2 Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. 1995 (Stcrt. 1995, 47).
Produkt:
Periode: 1995 -

(56)

Actor: De minister van Economische Zaken.
Handeling: Het aanwijzen van vijftien vertegenwoordigers die tezamen de Raad van Advies van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda vormen.
Bron: C.A. Schreuder, *Publiekrechtelijke taken, private rechtspersonen. Verzelfstandiging en privatisering in de vorm van vennootschappen en stichtingen.* (Deventer 1994), 281.
Produkt: Beschikking.
Periode: 1987 -

(57)

Actor: Raad van Advies van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda.
Handeling: Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Directie en Raad van commissarissen van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda.
Bron: C.A. Schreuder, *Publiekrechtelijke taken, private rechtspersonen. Verzelfstandiging en privatisering in de vorm van vennootschappen en stichtingen.* (Deventer 1994), 281.
Produkt(en): Advies.
Periode: 1987 -

(58)

Actor: College van Beroep voor het bedrijfsleven.
Handeling: Het beschikken tegen een op grond van de artt. 4, 11 en 20 van de Waarborgwet 1986 genomen besluit.
Grondslag: art. 63 Waarborgwet 1986.
Produkt(en): Beschikking.

Periode: 1993 -

Geraadpleegde archieven en literatuur

Archieven

Algemeen Rijksarchief, Den Haag

Archief van de Essayeur-Generaal van de Rijksmunt

Archief van de Inspecteur van de Waarborg

Archief van het waarborgkantoor Alkmaar, 1852 - 1923

Archief van het waarborgkantoor Amsterdam, 1814 - 1986

Archief van het waarborgkantoor Arnhem, 1814 - 1970

Archief van het waarborgkantoor Breda, 1814 - 1874

Archief van het waarborgkantoor 's-Gravenhage, 1814 - 1986

Archief van het waarborgkantoor Groningen, 1814 - 1927

Archief van het waarborgkantoor 's-Hertogenbosch, 1814 - 1986

Archief van het waarborgkantoor Leeuwarden, 1814 - 1986

Archief van het waarborgkantoor Maastricht, 1852 - 1926

Archief van het waarborgkantoor Middelburg, 1814 - 1888

Archief van het waarborgkantoor Roosendaal, 1889 - 1926

Archief van het waarborgkantoor Rotterdam, 1814 - 1986

Archief van het waarborgkantoor Schoonhoven, 1837 - 1984

Archief van het waarborgkantoor Utrecht, 1814 - 1986

Archief van het waarborgkantoor Zwolle, 1814 - 1878

Ministerie van Financiën, Den Haag

Archief van de Inspecteur der Gouden en Zilveren Werken, 1852 - 1950

Archief van de Projectgroep Privatisering Waarborg, 1984 - 1987

Literatuur

Kaam, G.M. van, *De Dienst van de Waarborg en de Belasting van gouden en zilveren werken [1813 - 1987]* (s.a. 1991)

Lampfers, G.J., *Inventaris van het archief van de Projectgroep Privatisering Waarborg, 1984 - 1987* Ministerie van Financiën, Algemene Secretarie. ('s-Gravenhage 1987)

Rapport van de Werkgroep onderzoek Privatisering van de Dienst van de Waarborg ([Den Haag] 1984)

Schreuder, C.A., *Publiekrechtelijke taken, private rechtspersonen. Verzelfstandiging en privatisering in de vorm van vennootschappen en stichtingen* (Deventer 1994 , 279 - 285 ('De dienst van Waarborg')

Tempelaars, A.M., *Plaatsingslijst van de archieven van Waarborgkantoren, ca. 1812 - 1986* Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling. (Den Haag 1992)

Tielen, G., 'Privatisering van de Waarborg spectaculaire mislukking' in: *Aanéén* 11 april 1988, 18 - 19.

Noten

PIVOT-publikaties

brochures:

PIVOT, een nieuwe draai aan het selectie beleid

Verkorting van de overbrengingstermijn in de Archiefwet en de

gevolgen voor de overheidsadministraties, 's-Gravenhage, 1992

(Uitverkocht; is in 1996 vervangen door een vernieuwde Nederlandse- en een Engels-talige folder)

Van de selectie van papier naar de selectie van handelingen

Een methode voor de vervaardiging van een archiefselectie-instrument uitgaande van het handelen van de overheid

(samenstelling: W.D. Küller; ISBN 90-74442-03-X)

's-Gravenhage, 1992, 1993

Om de kwaliteit van het behoud:

NORMEN 'GOEDE EN GEORDENDE STAAT'

(samenstelling drs M. Beekhuis en drs. R.C. Hol;

ISBN 90-74442-10-2)

's-Gravenhage, 1993

Handelend optreden

Overheids handelen: modellen, onderzoeksmethoden en toepassingen

(samenstelling: medewerkers PIVOT; ISBN 90-74442-27-7)

's-Gravenhage, 1994

rapporten

1 Coördinatie op hoog niveau

Institutioneel onderzoek naar de ministeriële coördinatie organen en de ambtelijke voorportalen, 1945-1990

(samenstelling: dr. L. Hovy; ISBN 90-74442-01-3)

's-Gravenhage, 1992

2 Kwakzalverij is nooit uit te roeien:

'Mundus vult decipi'

Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de medische beroepen en opleidingen,

1940-1990

(samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-02-1)

- 's-Gravenhage, 1992
- 3 *Oorlog duurt een leven lang*
Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving
inzake de oorlogsgetroffenen, 1945-1990
(samenstelling: drs. A.S. Fris; ISBN 90-74442-04-8)
's-Gravenhage, 1993
 - 4 *Telecommunicatie en post in Nederland*
Een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein telecommunicatie en post, 1945-1990
(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts en dr. L. Hovy;
ISBN 90-74442-05-6)
's-Gravenhage, 1993
 - 5 *Zicht op toezicht*
Een institutioneel onderzoek naar het staatstoezicht op de volksgezondheid, 1940-1990
(samenstelling: drs. L.B. Humbert; ISBN 90-74442-06-4)
's-Gravenhage, 1993
 - 6 *Planning van voorzieningen
in de gezondheidszorg*
Rapport van een institutioneel onderzoek, 1945-1990
(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; ISBN 90-74442-07-2)
's-Gravenhage, 1993
 - 7 *Verzekerd van zorg*
Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de bekostiging
en verzekering van de gezondheidszorg als onderdeel van het stelsel van structuur en
financiering van de gezondheidszorg,
1940-1990
(samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-09-9)
's-Gravenhage, 1993
 - 8 *De vaststelling van tarieven in de gezondheidszorg*
Een institutioneel onderzoek, 1945-1990
(Samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; ISBN 90-74442-08-0)
's-Gravenhage, 1993
 - 9 *Het Bejaardenbeleid*
Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving inzake het ouderenbeleid, 1945-
1990
(samenstelling: drs. A.S. Fris; ISBN 90-74442-12-9)
's-Gravenhage, 1993

- 10 *Rechtspleging en rechtshulp*
De datageschiedenis van handelingen en organisatie-eenheden van de justitiële ministeriële organisatie van de rechtspleging en rechtshulp, 1945-1992
(samenstelling: drs. C.K. Berghuis; ISBN 90-74442-14-5)
's-Gravenhage, 1993
- 11 *Nationaliteiten*
Een onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de nationaliteitsaan-
gelegenheden, 1945-1991
(samenstelling: drs. A.H. Netiv; ISBN 90-74442-13-7)
's-Gravenhage, 1994
- 12 *'So many laws argue so many sins'*
Een onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de wetgeving, 1945-1991
(samenstelling: drs. A.H. Netiv; ISBN 90-74442-11-0)
's-Gravenhage, 1994
- 13 *Kwaliteit op recept*
Een onderzoek naar de actoren en handelingen op het terrein geneesmiddelen en
medische hulpmiddelen, 1940-1990
(samenstelling: drs. L.B. Humbert, drs. F. van der Doe en drs. M.J.B. Kavelaars; ISBN
90-74442-16-1)
's-Gravenhage, 1994
- 14 *Externe Adviesorganen in de gezondheidszorg*
Een institutioneel onderzoek op het terrein van de advisering in de gezondheidszorg,
1940-1990 (samenstelling: drs. N.P. van Egmond en drs. F. van der Doe; ISBN 90-
74442-15-3)
's-Gravenhage, 1994
- 15 *Per slot van rijksrekening*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting, 1940-
1993
(samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-17x)
's-Gravenhage, 1994
- 16 *Luchtvaart gebonden*
Een institutioneel onderzoek op het terrein van de burgerluchtvaart, 1945-1993
(samenstelling: dr. L. Hovy; ISBN 90-74442-18-8)
's-Gravenhage, 1994
- 17 *Driemaal 's Raads Recht*
Een institutioneel onderzoek naar de taakgebieden van de Raad van State, (1940 1945-
1990

- (samenstelling: drs. A. Spieksma en drs. L. Verbeek; ISBN 90-74442-20x)
's-Gravenhage, 1994
- 18 *De heilige koe geboekstaafd*
Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de Rijksdienst voor het Wegverkeer, 1951-1994
(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; ISBN 90-74442-19-6)
's-Gravenhage, 1994
- 19 *Belastingver(h)effend*
Een institutioneel onderzoek naar de actoren en handelingen op het terrein van het heffen en invorderen van belastingen, 1940-1993
(samenstelling: P. Lamboo; ISBN 90-74442-24-2)
's-Gravenhage, 1994
- 20 *Roeien met de riemen*
Een onderzoek naar instituties, bedrijfsprocessen en handelingen met betrekking tot het beleidsterrein militair materieel Koninklijke Marine, 1945-1993
(samenstelling: drs. A.G. de Vries; ISBN 90-74442-22-6)
's-Gravenhage, 1994
- 21 *Stuurlui aan wal*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken, 1980-1994
(samenstelling: drs. J.T. Klinkenberg; ISBN 90-74442-21-8)
's-Gravenhage, 1994
- 22 *Smelten, pletten, ponsen en slaan (geldvoorziening)*
Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van het 'geldwezen' (de geldvoorziening, 1940-1993)
(samenstelling: drs. N.P. van Egmond; ISBN 90-74442-23-4)
's-Gravenhage, 1994
- 23 *De toelating van vreemdelingen*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein toelating van vreemdelingen, 1945-1993
(samenstelling: drs. C.K. Berghuis, W. Hoffstädt, W.D. Küller; ISBN 90-74442-28-5)
's-Gravenhage, 1994
- 24 *Ter bevordering van menswaardige arbeid*
(arbeidsomstandigheden)
Rapport institutioneel onderzoek op het beleidsterrein arbeidsomstandigheden 1940-1993
(samenstelling: M. Schaap, A. Spieksma; ISBN 90-74442-25-0)
's-Gravenhage, 1994

- 25 *Geef acht (militair personeel; beroeps-en reserve-personeel)*
Een institutioneel onderzoek naar bedrijfsprocessen en handelingen op het beleidsterrein militair personeel: beroeps-en reservepersoneel in dienst van het ministerie van Defensie en voorgangers, 1945-1993
(samenstelling: drs. F. van der Doe, drs. M.L. Loef; ISBN 90-74442-26-9)
's-Gravenhage, 1994
- 26 *Agrarisch Onderwijs*
Een onderzoek naar actoren, taken en handelingen op het beleidsterrein Agrarisch Onderwijs in de periode 1945-1992
(samenstelling: G.M.C.J. Smeets; ISBN 90-74442-30-7)
's-Gravenhage, 1995
- 27 *Tussen waarneming en neerslag*
Een institutioneel onderzoek naar het takenpakket van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
(samenstelling: W.D. Küller; ISBN 90-74442-29-3)
's-Gravenhage, 1994
- 28 *Waterstaat*
Rapport van een institutioneel onderzoek naar het overheidshandelen op het beleidsterrein waterstaat over de periode 1945-1994
(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; 90-74442-31-5)
's-Gravenhage, 1995
- 29 *Eenheid in verscheidenheid*
Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van staatkundige verhoudingen en samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk der Nederlanden in de periode 1954-1995
(samenstelling: drs. I. Broos; ISBN 90-74442-...-...)
's-Gravenhage, 1996
- 30 *Inlichtingendienst Buitenland*
Een institutioneel onderzoek naar de Buitenlandse Inlichtingendienst/Inlichtingendienst Buitenland (1946-1996)
(samenstelling: dr. D. Engelen; ISBN 90-74442-33-1)
's-Gravenhage, 1996
- 31 *Handelen met de sterke arm*
Rapport institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein politie (deel II , 1994)
(samenstelling: drs. M.J.B. Kavelaars; ISBN 90-74442-34-X)
's-Gravenhage, 1996

- 32 *Flora en Fauna*
 Rapport van een onderzoek naar het beleidsterrein Flora en Fauna in de periode 1945-1993
 (samenstelling: drs. M.L. Baten; ISBN 90-74442-35-8)
 's-Gravenhage, 1996
- 33 *Van monumentale waarde*
 Een institutioneel onderzoek naar de rijksoverheidsbemoeienis met monumentenzorg, 1945-1990
 (samenstelling: drs. F. van der Doe en drs. H. Spijkerman; ISBN 90-74442-36-6)
 's-Gravenhage, 1996
- 36 *Echt goud, echt zilver ?*
 Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en de handelingen betreffende het waarborgen van (platina), gouden en zilveren werken over de periode 1940-1995.
 (samenstelling drs. G. Beks; ISBN 90-74442-39-0)
 's-Gravenhage, 1996
- 37 *De grens verlegd*
 Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en het overheidshandelen op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, 1940-1962
 (samenstelling drs. G. Beks; ISBN 90-74442-38-2)
 's-Gravenhage, 1996
- 38 *De grens geslecht*
 Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en het overheidshandelen op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, 1962-1995
 (samenstelling A.A. Mietes; ISBN 90-74442-
 's-Gravenhage, 1996

1.. De algemene wet van 26 augustus 1822 (Stb. 38), over de heffing der rechten van in-, uit- en doorvoer en van de accijnzen, alsmede van het tonnengeld der zeeschepen.

2.. Voor gehalteproeven, welke geen waarborg ten gevolge hadden, werd essaailoon vastgesteld.

3.. Zie voor de overige taken van de diverse bureaus de hoofdstukken betreffende het Departement van Financiën in de *Staatsalmanak voor het Koninkrijk der Nederlanden 1940 - 1947* ('s-Gravenhage 1939 - 1946).

4.. Ingesteld bij besluit van de minister van Financiën van 21 november 1984, nr. 184-4619. Zie de Staatscourant van 21 november 1984, nr. 228. Bij besluit van de staatssecretaris van Financiën, en in overeenstemming met diens ambtgenoot van Economische Zaken, van 27 februari 1987, nr. 187-1342, werd op 1 maart 1987 de Projectgroep ontbonden.

5.. Besluit van 10 maart 1815 (Stb. 25), rakende den opheve der belasting op de gouden en zilveren werken.

- 6.. Bedoeld wordt de algemene wet van 26 augustus 1822 (Stb. 38), over de heffing der rechten van in-, uit- en doorvoer en van de accijnzen, alsmede van het tonnengeld der zeeschepen.
- 7.. Wet van 18 september 1852 (Stb. 178), omtrent de waarborg en de belasting van gouden en zilveren werken. (Wet gouden en zilveren werken).
- 8.. Wet van 15 oktober 1921 (Stb. 1123), tot verhooging van de belasting der gouden en zilveren werken en wijziging der wet van 18 september 1852.
- 9.. G.M. van Kaam, *De Dienst van de Waarborg en de Belasting van gouden en zilveren werken [1813 - 1987]*, (s.l. 1991), 39.
- 10.. Wet van 27 december 1926 (Stb. 415), tot wijziging der wet van 18 september 1852 omtrent den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken. De 'bijl' was een erkenningsteken dat de authenticiteit van "vroeger gangbare keurteekenen" bevestigde en het feit dat er waarborgbelasting betaald was. Het was geen voorschreven teken maar een toegelaten teken. Met de bijl gestempelde werken, mochten dan ook in de uitstalkast voor 'gewaarborgde' werken tentoongesteld worden.
- 11.. Vgl. Van Kaam, 41.
- 12.. Wet van 26 januari 1961 (Stb. 31), algemene wet inzake de douane en de accijnzen.
- 13.. Rapport van de Werkgroep onderzoek Privatisering van de Dienst van de Waarborg ([Den Haag] 1984), 2.
- 14.. Een samenwerkingsverband van particuliere ondernemingen in de goud- en zilverbranche.
- 15.. Voor de Nederlandse tekst van dit Verdrag zij verwezen naar: Tractatenblad 1991, 16.
- 16.. Het gaat hierbij om het zogenaamde oud goud en oud zilver.
- 17.. art. 6 Waarborgwet 1986.